

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ
РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кафедра італійської і французької
філології та перекладу**

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Динамічні процеси в сучасному французькому
лексиконі»**

Спеціальність: B11 Філологія

**Спеціалізація: B11.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша — французька**

Освітня програма:

**Французька мова і література, друга
іноземна мова, переклад**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра італійської і французької філології та перекладу
Факультет	Факультет романської філології і перекладу
Викладач	к.філол.н., доц. Лисенко Н.Є., доцент кафедри італійської і французької філології та перекладу
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	3 курс, V семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: практичні заняття – 30 год. самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Французька
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Вибіркова дисципліна спрямована на систематизацію знань, умінь і навичок з лексикологічної проблематики. Основна увага зосереджується на характеристиці словникового складу сучасної французької мови крізь призму взаємодії мовних і соціальних факторів. Поглиблюються знання про зовнішні й внутрішні чинники мовних змін на сучасному етапі розвитку французької мови, лексичні інновації кінця XX–початку XXI ст., зокрема способи творення неологізмів та семантичні трансформації, нещодавні запозичення та їх адаптацію у мові, сучасну галузеву термінологію, застарілу лексику; формуються навички виявляти й пояснювати ці феномени в текстах різних жанрів.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою вивчення дисципліни є допомогти студентам як майбутнім філологам і перекладачам систематизувати знання про словниковий склад сучасної французької мови, процеси, які відбуваються в ньому на сучасному етапі розвитку мови, а також систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

	Викладання вибіркової навчальної дисципліни «Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі» має на меті поглибити знання, уміння та навички студентів: розуміння та адекватного вживання метамовного інструментарію лексичної семантики; аналізу й синтезу мовних явищ у їх зв'язку з розвитком суспільства, розуміння процесу взаємодії соціальних та мовних факторів, утворення нових терміносистем у результаті розвитку науки й техніки; здійснення лінгвістично грамотної інтерпретації, зокрема лексичних засобів, та глибокого осмислення текстів, що вивчаються; використання знань про динамічні процеси в лексичній системі сучасної французької мови у самостійних наукових дослідженнях; застосування набутих знань у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, наукові публікації) у галузі сучасних лінгвістичних студій.
Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i>	• Розуміти зовнішні та внутрішні чинники мовних змін на сучасному етапі розвитку французької мови. Розрізняти типи лексико-словотвірних інновацій та застарілої лексики. • Уміти пояснювати значення новотворів, спираючись на словотвірні моделі; співвідносити лексичні одиниці за ознакою їхніх системних подібностей та відмінностей. • Характеризувати семантичну структуру як лексичних інновацій, так і застарілих лексичних одиниць з урахуванням їхніх прямих та переносних значень, характеру та ступеня асиміляції нещодавніх запозичень системою французької мови. • Уміти застосовувати набуті знання про лексико-словотвірні інновації в комплексному лінгвістичному аналізі текстів різних жанрів.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Знання: • специфіки перебігу динамічних процесів у сучасному французькому лексиконі, розуміння тенденцій його оновлення й усвідомлення його дериваційного потенціалу. Уміння: • аналізувати й узагальнювати мовні явища у їхньому зв'язку з розвитком суспільства, розпізнавати результати взаємодії соціальних і мовних факторів. Навички: • семантичного аналізу новотворів та застарілих лексичних одиниць, ураховуючи їхню компонентну структуру та функційну навантаженість. Комунікація: • здатність застосовувати знання про лексичні інновації у сучасній французькій мові для забезпечення успішної міжособистісної, зокрема професійної, комунікації; • готовність ефективно й професійно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) у галузі філології. Автономність і відповідальність: • уміння самостійно відбирати певні лексичні засоби, які є оптимальними для реалізації комунікативного наміру та адекватними в соціально-функціональному плані ситуації спілкування (усна та писемна форми); • здатність застосовувати набуті знання у написанні студентських наукових робіт (курскових, кваліфікаційних робіт магістра, конкурсних наукових робіт) й участі в наукових семінарах, конференціях, дискусіях у галузі філології.

Види занять і їхній розподіл за годинами									
№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	семінар-ські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1									
Динамічні процеси в сучасному французькому словниковому складі									
1.	Словниковий склад сучасної французької мови як система. Зовнішні і внутрішні чинники мовних змін.	18	-	6	12	-	-	-	-
2.	Новотвори в лексиконі сучасної французької мови.	18	-	6	12	-	-	-	-
3.	Неосемантизми в лексиконі сучасної французької мови.	18	-	6	12	-	-	-	-
4.	Неозапозичення у словниковому складі сучасної французької мови.	18	-	6	12	-	-	-	-
5.	Застаріла лексика у словниковому складі сучасної французької мови. Причини виходу слів з активного ужитку.	18	-	6	12	-	-	-	-
	Усього годин за модулем:	90	-	30	60	-	-	-	-

Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Інноваційні процеси в сучасному французькому лексиконі Тема 1. Словниковий склад сучасної французької мови як система. Зовнішні і внутрішні чинники мовних змін. Тема 2. Новотвори в лексиконі сучасної французької мови. Тема 3. Неосемантизми в лексиконі сучасної французької мови. Тема 4. Неозапозичення у словниковому складі сучасної французької мови. Тема 5. Застаріла лексика у словниковому складі сучасної французької мови. Причини виходу слів з активного ужитку.
--	--

У структурі кожного модуля з усіх навчальних дисциплін оцінюються такі складники: аудиторна робота студента, самостійна робота студента, модульна контрольна робота.

Критерії оцінювання аудиторної і самостійної роботи з дисципліни
«Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі»:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю аудиторної та самостійної роботи з дисципліни, викладач оголошує на практичних/семінарських заняттях.

Оцінка **«відмінно» («5»)** виставляється студенту, якщо необхідні практичні навички та вміння сформовані на високому рівні; всі практичні завдання виконані в повному обсязі. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні матеріалу. Відповіді є змістовними, логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично

правильним. Допускається до 4-х граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 90% – 100% правильно виконаних завдань.

Оцінка **«добре» («4»)** виставляється студенту, якщо в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені навчальні практичні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні матеріалу. Відповіді у переважній більшості є змістовними, логічними та чіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично коректним. Допускається невиконання 1-2 вимог до форми, до 6 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 75% – 89% правильно виконаних завдань.

Оцінка **«задовільно» («3»)** виставляється студенту, якщо практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Відповіді є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним. Допускається невиконання 3-4 вимог до форми, до 8 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 50% – 74% правильно виконаних завдань.

Оцінка **«незадовільно» («2»)** виставляється, якщо студент не засвоїв більшої частини програмного матеріалу, неправильно виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями й навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Переважна більшість відповідей є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним. Зафіксовано невиконання 4-5 вимог до форми, 9 і більше граматичних, лексичних або орфографічних помилок. Менше 50% правильно виконаних завдань.

У разі невиконання студентом завдань *аудиторної та самостійної роботи* без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У разі наявності зазначених офіційних документів, студент має право на відпрацювання аудиторної та самостійної роботи.

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі» передують написання студентами модульної контрольної роботи.

*Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі»:*

Модульна контрольна робота є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів і спрямована на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними всього навчального матеріалу, що підлягає вивченню під час аудиторної та самостійної роботи.

Модульна контрольна робота з вибіркової дисципліни «Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі» перевіряє

- засвоєння студентами ключових положень із дисципліни з тем, передбачених для опанування;
- уміння розрізняти і максимально повно характеризувати вивчені мовні явища, розкриваючи їхню функційне навантаження.

Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів: виставляється студенту, якщо всі практичні завдання, передбачені МКР, виконані в повному обсязі. Розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні матеріалу. Відповіді є змістовними, логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично правильним. Допускається до 4-х граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 90% – 100% правильно виконаних завдань.

«добре» – 40 балів: виставляється студенту, якщо всі, передбачені МКР, практичні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на знанні матеріалу. Відповіді у переважній більшості є змістовними, логічними та чіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично коректним. Допускається невиконання 1-2 вимог до форми, до 6 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 75% – 89% правильно виконаних завдань.

«задовільно» – 30 балів: виставляється студенту, якщо практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Відповіді є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним. Допускається невиконання 3-4 вимог до форми, до 8 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 50% – 74% правильно виконаних завдань.

«незадовільно» – 20 балів: виставляється, якщо студент не готовий до МКР, не володіє більшою частиною програмного матеріалу, неправильно виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання практичних завдань. Переважна більшість відповідей є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним. Зафіксовано невиконання 4-5 вимог до форми, 9 і більше граматичних, лексичних або орфографічних помилок. Менше 50% правильно виконаних завдань.

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує **«нуль» (0) балів**. У разі наявності зазначених офіційних документів студент має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі» проводиться у формі *заліку*.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
	Передбачений підсумковий контроль – <i>залік</i>	Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		Модульна контрольна робота (МКР)	50
		Залік	

Оцінювання на заліку здійснюється за 4-бальною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік.

Якщо студент на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому, незалежно від набраного семестрового рейтингового балу, виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку:

«Зараховано» ставиться, якщо продемонстровано: задовільні знання у викладі програмного матеріалу з вживанням відповідної термінології і лексики та наведенням відповідних прикладів; припускаються мовні помилки, які не спотворюють основний зміст відповіді; враховуються семантична та лексична насиченість відповіді, її фонетична та граматична правильність, повнота викладення проблеми, уміння грамотно виразити свої думки із заданої теми.

«Не зараховано» ставиться, якщо виявлено: незнання програмного матеріалу і невідання виразити свої думки із запропонованого питання; незадовільні уміння і навички практичного застосування вивченого лексичного та граматичного матеріалу; значні мовні помилки, що спотворюють зміст відповіді.

Підсумкова оцінка за чотирибальною шкалою і шкалою ЄКТС виставляється за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	зараховано
0 – 59	FX	
		незараховано

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Знати:

- ключові поняття й концепції франкомовних лексикологічних студій, основну термінологію лексикології як науки;
- розуміти системний характер словникового складу сучасної французької мови, шляхи його збагачення, основи темпоральної диференціації лексичних одиниць.

Вміти:

- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкуватися іноземними мовами як усно, так і письмово;
- пояснювати значення складних і похідних слів, спираючись на словотвірні моделі; співвідносити різні лексичні одиниці за ознакою їхніх системних подібностей та відмінностей;
- характеризувати семантичну структуру лексем з урахуванням їхніх прямих та переносних значень, етимології, ступеня асиміляції запозиченої лексики системою французької мови; виокремлювати семантичні зміни.

	<i>Володіти елементарними навичками:</i> - граматики, лексики і фонетики французької мови на рівні B1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Le Cadre européen commun de référence pour les langues – Apprendre, Enseigner, Évaluer (CECRL))); - застосовування набутих знань у практичних ситуаціях.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна література: - Лисенко, Н.Є. (2021). Неологізми доби пандемії COVID- 19 як відображення динамізму сучасного французького лексикону. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i>, 45(2), 62–68. https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-2-10. - Лисенко, Н.Є. (2023). Лексичні інновації у сучасному французькому лексиконі. <i>Ad orbem per linguas. До світу через мови</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. відеоконф. "Наративи сучасної України у світовій геополітиці", 18-19 травня 2023 р. Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 181–183. - Смуцинська, І. В. (2015). <i>Французька лексикологія</i>. Київ : Видав. дім Дмитра Бураго. - Brunet, S. (2020). <i>200 mots désuets à remettre au gout du jour</i>. Paris : First. - Chiflet, J.-L. Deveaux, M. (2020). <i>Les curiosités de la langue française pour les nuls</i>. Paris : First. <i>Guide de néologie terminologique</i>. (2014). Berne : Chancellerie fédérale. https://www.bk.admin.ch/dam/bk/fr/dokumente/terminologie/guide_de_neologieterminologique.pdf.download.pdf/guide_de_neologieterminologique.pdf - Dumarest, D., Marsel, M.-H. (2017). <i>Les mots. Origine, formation, sens</i>. Grenoble: Presses universitaires de Grenoble. - Lecolle M. (2012). Néologie sémantique et néologie catégorielle : quelques propositions. <i>Cahiers de lexicologie, 1 (100). Néologie sémantique et analyse de corpus</i>, 81-104. Récupéré de https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00785314 - Nishimata, A. (2016). <i>Vocabulaire</i>. Leizaran : Gualino. - Pruvot, J., Sablayrolles, J.-F. (2019). <i>Les néologismes</i>. Paris : Presses Universitaires de France. Додаткова література: - Лисенко, Н.Є. (2022). Семантичні неологізми у французькому пандемійному вокабулярі COVID-19. <i>Ad orbem per linguas. До світу через мови</i>: матеріали міжнар. наук.-практ. відеоконф. «Україна у транскультурному й мультимодальному світі», 25 травня 2022 р. / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 148-150. - Candea, M., Véron, L. (2021). <i>Le français est à nous!</i> Paris: La Découverte. - Clamageran, S., Clerc, I., & Grenier, M., Roy, R.-L. (2015). <i>Le français apprivoisé</i>. Montréal : Modulo. - Damon, J., Paquot, Th. (2021). <i>Les 100 mots de la ville</i>. Paris : Presses Universitaires de France. - Fage, F. (2015). <i>Expressions animales</i>. Clermont-Ferrand : La poule qui pond edition. - Gersa, F. (2019). <i>Poubelle, Bottin, Jacuzzi. L'histoire étonnante de 101 noms proprement communs!</i> Paris : Opportun. - Guennec, C., Delattre, J.-J. (2020). <i>200 gros mots pour enrichir votre répertoire</i>. Paris : First. - Perrier, P., Boisteau, M. (2014). <i>Promenons-nous dans les expressions françaises</i>. Paris: Oscar. - Polická, A. (2014). <i>Initiation à la lexicologie française</i>. Brno : Masarikova univerzita.

	10. Rey, A. (2015). <i>200 drôles d'expressions que l'on utilise tous les jours sans vraiment les connaître</i> . Paris : Le Robert.
Форми і способи поточного та семестрового контролю	Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі» здійснюється у формі <i>поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю</i> (заліку). <i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. <i>Рубіжний контроль</i> успішності студентів здійснюється у вигляді проміжної атестації здобувачів вищої освіти за результатами оцінювання аудиторної та самостійної роботи. <i>Підсумковий модульний контроль</i> проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведених на практичні заняття. <i>Підсумковий семестровий контроль</i> – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Динамічні процеси в сучасному французькому лексиконі» здійснюється у формі заліку.

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 14 від «03» червня 2025р.

Завідувач кафедри

Філоненко Н.Г.